

پاورپوینت درس اندیشه اسلامی ۱

علی حیدری

دکترای فلسفه و کلام اسلامی

مدرس دانشگاه فرهنگیان

آیت الله جعفر سبحانی
محمد محمد رضایی

۴

بخش یکم: انسان و ایمان

۵

فصل اول: چیستی انسان

۲۸

فصل دوم: ایمان

۳۹

بخش دوم: وجود خدا

۴۱

فصل اول: برهان فطرت بر وجود خدا

۴۸

فصل دوم: برهان علّی

۵۴

فصل سوم: برهان نظم

۶۱

بخش سوم: صفات خدا

۶۲

فصل اول: امکان شناخت صفات خدا

۶۷

فصل دوم: راه های شناخت صفات خدا

۷۲

فصل سوم: انواع صفات خداوند

۸۴

بخش چهارم: مساله شر

۹۴

بخش پنجم: توحید و شرک

۱۱۵

بخش ششم: معاد و جاودانگی انسان

انسان و ایمان

فصل دوم

ایمان

مقدمه (اهمیت ایمان)

❖ آرزوی انسان رسیدن به سعادت است و ایمان، راه وصول به

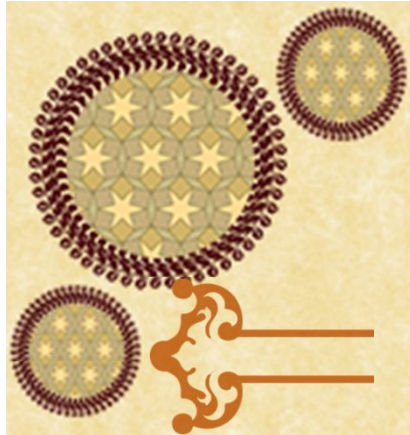
سعادت است. قرآن کریم این ایمان را بسیار گرامی می

دارد و آن را عامل رستگاری می شمارد.

❖ ایمان، به انسان نشاط، آرامش، معنا، هدف، امید، اطمینان و

شجاعت می دهد.

معنای لغوی و اصطلاحی ایمان

ایمان امری است معنوی و حالتی روحی که جایگاه آن قلب آدمی است.
ایمان از مصدر باب افعال به معنای جای گیری اعتقاد در قلب یا تصدیق
چیزی با اعتقاد است. ایمان در اصطلاح،

اعتقاد و تصدیق قلبی به خدا، روز
قیامت، کتب آسمانی، ملائکه،
پیامبران و به تعبیری، غیب است.

ایمان و معرفت ۱

ایمان مبتنی بر علم و معرفت و برداشتی
خاص از هستی و انسان است. صدق و
کذب هر ایمانی وابسته به صدق و کذب
تفکری است که ایمان بر آن مبتنی است.
ولی لزوماً هنگامی که علم باشد، ایمان
نیست. مانند عناد شیطان و برخی از بنی
اسرائیل در برابر حق.

ایمان و معرفت ۲

ایمان در نگاه اسلام و غالب مسیحیت:
در اسلام ایمان مبتنی بر علم است ولی
در مسیحیت می گویند: ایمان بیاور تا
بفهمی، و این دلیل خاصی جز تحریف
این دین و عدم توانایی جوابگویی
متکلمان این دین به تحریفات آن ندارد.

ایمان و عقل

از دیدگاه اسلامی دین، مبتنی بر عقل است. هر دو موهبت الهی است و هر یک دیگری را تأیید می کند. توجه به عقل چنان است که در روایات، عقل را جهت باطنی می دانند و این عقل است که دین را برمی گزیند.

❖ البته اختلاف درباره‌ی عقل در فرق اسلامی تنها در محدوده و حوزهی کارکرد آن است و در اصل پذیرش عقل، اختلافی نیست.

ایمان و عمل

رابطه ایمان و عمل

✓ از لحاظ اسلام بین ایمان و عمل، رابطه‌ی تنگاتنگی وجود دارد و هیچ یک بدون دیگری خداوند پذیرفته نیست. از روایات برمی آید که عمل نمود ظاهری ایمان است.

✓ هر عملی نیز ناشی از ایمان نیست بلکه تنها عملی پذیرفته است که
از سر اطاعت و بندگی خداوند صادر شده باشد.

❖ قرآن کریم: «کسانی که کفر ورزیدند، اعمالشان چون سرابی است
در بیابان هموار که تشنه آن را آب می پندارد.» (سوره نور، آیه
۳۹)

ایمان و اختیار

✓ آدمی در امور خود مختار است و از این لحاظ است که اعمال او دارای ثواب و عقاب است.

✓ ایمان هم امری است اختیاری؛ اگر ایمان بیاورد مأجور است و گرنه مؤاخذه می شود. ایمان و کفر دو امر اختیاری است و آدمی باید از سر اختیار بهترین را برگزیند.

○ نشانه های اختیار:

- سنجش و ارزیابی عمل
- خشنودی یا پشیمانی بعد از عمل
- تحسین یا سرزنش فاعل
- پیشفرض تکلیف و نبوت و معاد و ...

درجات ایمان

✓ ایمان دارای درجات مختلفی است. هر که درجه‌ی او بیشتر باشد،

ظرفیت وجودی او بیشتر خواهد بود و به سعادت بیشتری می‌رسد که
بالاترین درجه‌ی آن درجه عصمت است.

✓ درجه ایمان هر کس به معرفت و اعمال صالح او بستگی دارد.

✓ توجه به درجات ایمان در تربیت دینی متریان، ضرورت دارد.

✓ روایات و آیات حکایت از آن دارد که ایمان دارای درجات مختلفی است.
❖ مؤمن برای اینکه ایمان خویش را استوار سازد باید امور ذیل را رعایت کند:

*

*

۱- در برابر اوامر و نواهی خداوند تسلیم محض باشد.

۲- به متعلقات ایمان علم یابد.

۳- به متعلقات ایمان توجه بیش تر کند و پیوسته به یاد خدا و قیامت باشد.

۴- بکوشد تا به لوازم ایمان پایبند باشد.

إِلَّا حَمْدُكَ يَا مُدَبِّرَ الْعَالَمِينَ
وَعَطْفُكَ يَا رَحِيمَ الْخَلْقِ